

BIULETYN BAŁTYCKI

WILBI

PODAJE WIADOMOŚCI BIEŻĄCE Z ŁOTWY ORAZ PERJODYCZNE Z ESTONJI I FINLANDJI.

Nr.

Wilno, dnia 19 lutego 1932 r.

27.

T r o ś ć n u m e r u :

LOTWA:

1. Sprawa Panbałtyki w ujęciu "Pehdeja Brihdi". 2. "Brihwa Zeme" o stosunku Polski do mniejszości narodowych. 3. "Pehdeja Brihdi" o wpływach polskich w Estonji. 4. "Pehdeja Brihdi" o zagrożonej tajnej konwencji polsko-francuskiej. 5. "Jaunakas Zinas" w sprawie defraudacji w pow. ilłkukszańskim. 6. "Brihwa Zeme" o stosunkach litewsko-łotewskich. Kronika: 7. Dokoła projektów o Panbałtyce. 8. Konferencja partji postępowych włościan łotgalskich. 9. Handlowe stosunki Łotwy z Francją.

ESTONJA.

1. Kronika: Nowy gabinet w Estonji, 2. Oszczędności budżetowe w estońskim M.S.Z. 3. Stowarzyszenie polsko-estońskie. 4. Komunikacja lotnicza między Tallinem a Rygą. 5. Propozycja angielska w sprawie kupna drzewa. 6. Nowe monopole przywozowe. 7. Eksport masła do Niemiec. 8. Budowa traktorów w Estonji. 9. Zapomoga dla bezrobotnych. 10. Wzrost kosztów utrzymania. 11. Nowy dyrektor Izby Rolniczej.

-----ooşoo-----

Łotwa. 1. Sprawa Panbałtyki w ujęciu "Pehdeja Brihdi".

"Pehdeja Brihdi" Nr. 38 z dn. 17. II. 1932 r. Art. p. t. "W sprawie Panbałtyki". Streszczenie:

Były poseł łotewski w Moskwie Ozolinsz zamieścił w swoim czasie artykuł w sprawie Panbałtyki. Myśli wyrażone przez Ozolinsza są bodaj myślami zmarłego Mejerovicsa. Od realizacji tych myśli stoi się jednak obecnie znacznie dalej niż przed 12-tu laty.

Z unji celnej z Estonją nic nie wyszło. W stosunkach z Litwą też niewielkie osiągnięto rezultaty. Litwa spogląda na Łotwę z nieufnością, uznając, że Łotwa jest pod dużym wpływem Polski, która wespół z Rumunją ma zamiar wejść do bloku państw nadbałtyckich i grać w nim rolę dominującą. Z Łotwy niezadowoleni więc są wszyscy: Litwini za to, że Łotysze są rzekomo wielkimi przyjaciółmi Polaków, zaś Polacy i Estończycy za to, że Łotysze rzekomo zamało Polakom przyjaźni okazują. Słuszne jest twierdzenie, że Estonja, Łotwa i Litwa dopiero wtedy się zbliżą i połączą ze sobą, gdy odzegnają się od wpływów polskich i zwrócą się nie do osławionej Polski, a do państw północnych Finlandji i Szwecji. Dopóki wpływ Polski nie będzie usunięty, Panbałtyka nie będzie zrealizowana.

2. "Brihwa Zeme" o stosunku Polski do mniejszości narodowych.

"Brihwa Zeme" Nr. 36 z dn. 15. II. 1932 r. Art. p. t. "Polska a mniejszości narodowe". Streszczenie:

Kronika: Nowy Zaleski w rozmowie z przedstawicielami prasy w Genewie oświadczył, że L.N. nie jest równoznaczna z państwem suwerennym czy sądem i że mniejszości narodowe lepiejby zrobiły, gdyby się starały uregulować swe sprawy w kraju. Chodziło w tym wypadku o skargę Ukraińców na rząd polski.

Z enuncjacji Zaleskiego należy wnioskować, że jest on zdania, iż regulowanie spraw mniejszości narodowych jest wewnętrzną sprawą każdego państwa. Takie stanowisko ministra polskiego powinno go, rzecz prosta, zobowiązywać również jeżeli chodzi o mniejszość polską na Łotwie.

3. "Pehdeja Brihdi" o wpływach polskich w Estonji.

"Pehdeja Brihdi" Nr. 38 z dn. 17. II. 1932 r. Art. p. t. "Wpływ Polski w Estonji". Streszczenie:

Jak komunikuje radio moskiewskie, rokowania sowiecko-estońskie w sprawie paktu o nieagresji ulegają zwłoce ze względu na to, że Estonja nie zgadza się na podpisanie tekstu wzorowanego na pakcie łotewsko-sowieckim, a pragnie się oprzeć na tekście polsko-sowieckim.

Jak wiadomo, tekst łotewsko-sowiecki bardziej odpowiada tekstowi fińsko-sowieckiemu. W ten sposób Estonja przez swój separatyzm

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

odbiega od wspólnego frontu państw północnych i demonstracyjnie zbliża się do państw południowych Polski i Rumunii, których stosunki z Rosją są o wiele bardziej skomplikowane.

Estonczykom szczególnie nie podoba się punkt paktu łotewsko-sowieckiego, w którym oba państwa wzajemnie obiecują sobie wstrzymanie się od nieprzyjaznych kroków ekonomicznych. Jak z tego wynika, Estonia więcej liczy się z Polską niż ze swą sojuszniczką Łotwą. Gdyby więc rokowania estońsko-sowieckie się rozchwiały, nastąpiłby wielki dysonans między Łotwą a Estonją, zaś problemat związku państw nadbałtyckich przesunąłby się w ad calendae graecas.

4. "P e h d e j a B r i h d i" o z a g r o ż o n e j t a j n e j k o n w e n c j i p o l s k o - f r a n c u s k i e j .

"Pehdeja Brihdi" Nr.38 z dn.17.II.1932 r.Art.p.t."Tajny pakt polsko-francuski w niebezpieczeństwie". Streszczenie:

Według informacji prasy francuskiej, rząd polski usiłuje zbadać, czy tajny pakt polsko-francuski może być przedłużony. Termin paktu ubiega w kwietniu r.b.

Sprawa ta wywołała obszernie dyskusje. O ileby wybory do parlamentu francuskiego odbyły się w kwietniu, to żaden rząd francuski nie ośmieliłby się paktu tego odnowić ze względu na to, że w przyszłych wyborach osiągnąć mają sukces partje lewicowe. Sekretarz generalny partji radykałów Pfeifer wypowiada się na łamach "Republique" przeciwko przedłużeniu paktu, gdyż mogłoby to wciągnąć Francję w wojnę o korvitarz.

5."J a u n a k a s Z i n a s" w s p r a w i e d e f r a u d a c j i w p o w . i ł ł u k s z t a ń s k i m .

"Jaunakas Zinas" Nr.36 z dn.15.II.1932 r.Art.p.t."Trójka, która rządziła powiatem ilłuksztańskim". Streszczenie:

W związku z aferą Grabczyńskiego okazało się, że za czasów jego urzędowania klucze kasy zarządu powiatowego były w rękach ludzi niemających z zarządem nic wspólnego. W chwili wykrycia afery klucze miał sekretarz posła Łapińskiego Karłowicz, który również zbiegł. Grabczyński, Karłowicz i Łapiński stanowili trójkę, o której polonizatorskiej działalności w pow.ilłuksztańskim wróble na dachach ćwierkały.

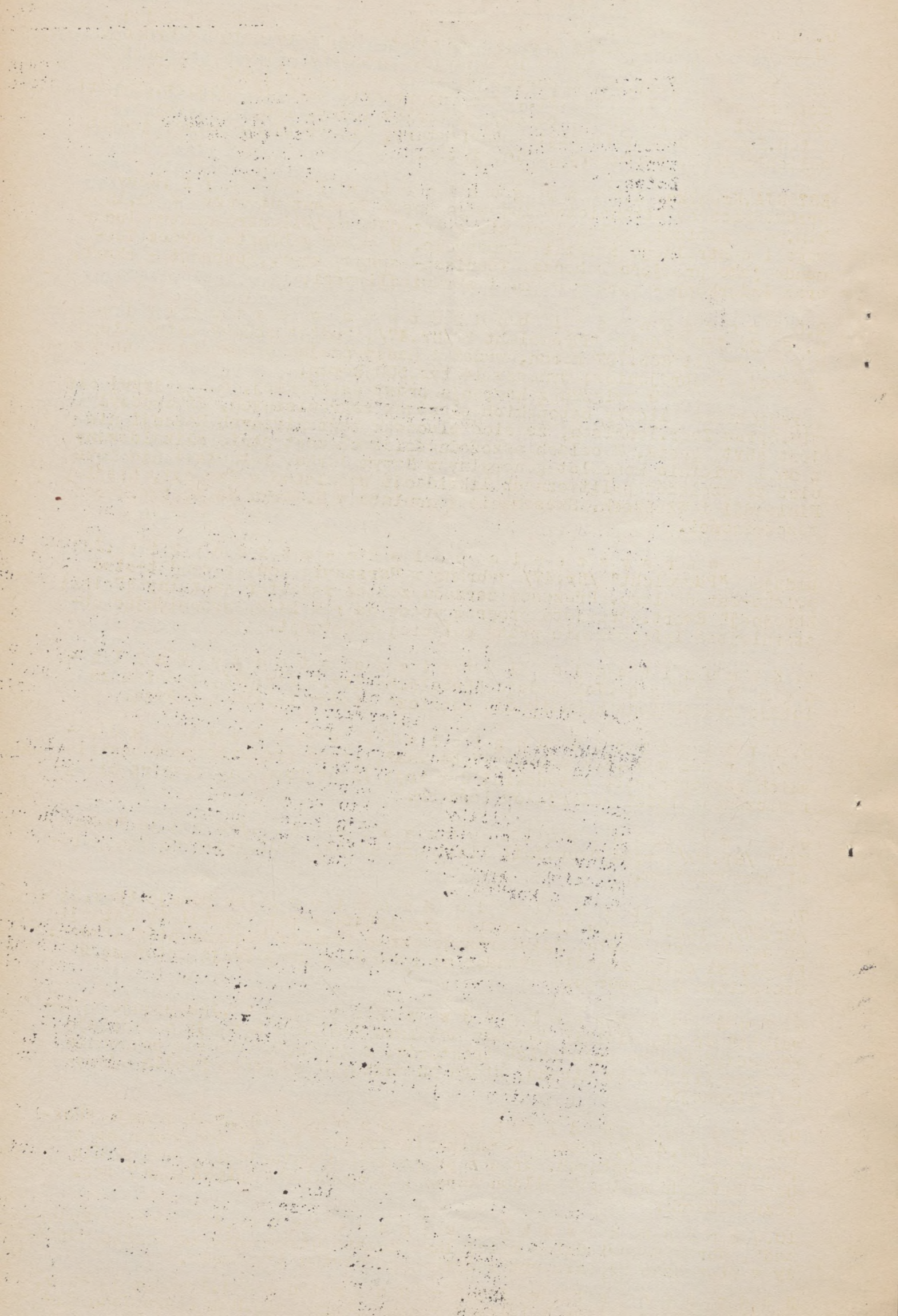
6. "B r i h w a Z e m e" o s t o s u n k a c h l i t e w s k o - ł o t e w s k i c h .

"Brihwa Zeme" Nr.37 z dn.16.II.1932 r.Art.p.t."O stosunkach litewsko-łotewskich". Streszczenie:

W r.ub. rozpoczęła się realna współpraca litewsko-łotewska. Kamieniem węgielnym tej współpracy był pakt handlowy i konwencja szkolna. Od r.ub.w prasie litewskiej również dają się zauważyć większe niż dotychczas wysiłki w kierunku zaznajomienia Litwinów z Łotwą. Spodziewać się należy, że obok stosunków ekonomiczno-kulturalnych rozwijać się również będą stosunki polityczne w duchu najściślejszego zbliżenia.

Kronika:7. D o k o ł a p r o j e k t ó w o P a n b a ł t y c e . Jak podają "Jaunakas Zinas" /Nr.37/, rząd estoński ułożył już odpowiedź na propozycję Łotwy utworzenia unji celnej. Odpowiedź ta wypadła przychylnie, przewidując zniesienie ceł na produkty miejscowe, natomiast zachowując cła na produkty eksportowane zagranicę. Rząd estoński opracował również projekt współpracy państw nadbałtyckich w walce z kryzysem ekonomicznym. Projekt ten wzoruje się na konwencji skandynawskiej, przewidując pokój celny między Łotwą, Litwą, Estonją i Finlandją.

8. K o n f e r e n c j a p a r t j i p o s t ę p o w c ó w w ł o c i a n l e t g a l s k i c h . Jak podają "Jaunakas Zinas" /Nr.36/, 14 b.m. odbyła się w Dyneburgu konferencja partji postępowych włościan letgalskich z udziałem 205 delegatów i gości. Konferencja uchwaliła 1.żądać dopłaty 25% za len, 2.żądać budowy cukrowni w Dyneburgu, Liwanie czy Rzerzycy, 3.żądać wyrównania cen między produktami rolnymi a wyrobami przemysłowymi, 4.żądać wprowadzenia monopolu na zboże, naftę i tytoń, 5.żądać zakazu przyjeżdżania z zagranicy robotników rolnych i t.d.



9. Handlowe stosunki Łotwy z Francją. "Jaunakas Zinas" /Nr.35/ podają, że bilans handlowy Łotwy z Francją kształtował się aktywnie. W 1930 r. eksportowała Łotwa do Francji na sumę 12,93 milj.łt.zaś importowała na sumę 9,48 milj.łt. W 1931 r. eksportowała za 7,8 milj.łt., zaś importowała za 6,18 milj.łt.Eksport obejmował głównie masło, bekony, materiał leśny, len, konserwy rybne i t.d.Importowano z Francji: manufakturę, niewyrobioną wełnę, jedwab, calichloricum, perfumerję, wino i t.d.

ESTONJA.Kronika. L.N o w y g a b i n e t w E s t o n j i .Nowy przewodniczący stronnictwa ludowego poseł Teemant utworzył w dn.19 b.n.nowy gabinet, składający się z przedstawicieli stronnictwa ludowego i centralnego związku narodowego. W skład gabinetu oprócz Teemanda jako premiera wchodzi: Tennison- sprawy zagr.,Suursoet - skarb, oraz Anderkopp - sprawy wewn. i sprawiedliwości.

2.0 s z c z ę d n o ś c i b u d ż e t o w e w e s t o ñ s k i e m M. S. Z. Jak podaje "Päewaleht" /Nr.47/, budżet obecny estońskiego M.S.Z. wynosi 865.707 koron; wydatki nadzwyczajne przeznaczone na konferencję rozbrojeniową wynoszą 14 tys.500 koron.

W związku z kampanją prasy estońskiej, domagającej się ograniczenia liczby estońskich placówek zagranicznych, oświadczył min.Spraw Zagr.Tennison, że sieć placówek zagranicznych Estonji nie jest zbyt gęsta. W celach oszczędnościowych zost atnie zlikwidowany z dn.1 kwietnia konsulat generalny w Nowym Jorku. Natomiast nie może ulec ze względów politycznych likwidacji poselstwo w Szwecji, Litwie, Finlandji i Włoszech. Skasowanie konsulatu w N.Jorku da 40 tys.koron oszczędności.

3. S t o w a r z y s z e n i e p o l s k o - e s t o ñ s k i e .Jak podaje "Päewaleht" /Nr.47/ wybrano w Warszawie nowy zarząd t-stwa polsko-estońskiego. Prezesem zarządu został redaktor naczelny "Polski Zbrojnej" Ewert. Przyjęto program pracy na rok 1932, przewidując obszerniejsze informowanie prasy polskiej o Estonji.

4. K o m u n i k a c j a l o t n i c z a m i ę d z y T a l l i n e m a R y g ą .Jak podaje "Revalsche Ztg." /Nr.38/, z dniem 16 lutego uruchomiono komunikację lotniczą między Tallinem a Rygą.

5. P r o p o z y c j a a n g i e l s k a w s p r a w i e k u p n a d r z e w a .Jak podaje "Vaba Maa", grupa przemysłowców angielskich zaproponowała estońskiej dyrekcji lasów kupno na eksport nieograniczonej ilości materiałów leśnych.

6. N o w e m o n o p o l e p r z y w o z o w e .Jak podaje "Vaba Maa" /Nr.40/, rząd uzupełnił listę artykułów, podlegających monopolowi przywozowemu.

7. E k s p o r t m a s ł a d o N i e m i e c . Jak podaje "Rev.Ztg." /Nr.37/, rząd Rzeszy niemieckiej przyjął całkowicie postulaty Estonji co do eksportu masła. Zatwierdzone okres trwania kontyngentów i wagę. Punkty ~~z~~ celne zostały wyznaczone zgodnie z propozycją estońską w Szczecinie i Hamburgu.

8. B u d o w a t r a k t o r ó w w E s t o n j i .Jak podaje "Päewaleht" Nr.46, wielkie zakłady metalowe Królla w Estonji zamierzają rozpocząć budowę estońskich traktorów. Rozpoczęto odnośne rokowania z pewną firmą zagraniczną, która ma odstąpić zakładom Królla odnośnej licencji.

9. Z a p o m o g a d l a b e z r o b o t n y c h .J a k p o d a j e "Päewaleht" /Nr.46/, M-stwo Komunikacji asygnowało 350 tys.koron na zatrudnienie bezrobotnych. Wraz z poprzednimi dotacjami zapomogi dla bezrobotnych wyniosły milion koron . Zatrudniono dzięki temu 7 tys. bezrobotnych.

10. W z r o s t k o s z t ó w u t r z y m a n i a .Jak podaje "Sönnemed", wbrew zapowiedziom oficjalnym koszty utrzymania zn acznie wzrosły w pierwszym rzędzie art.codziennego użytku jak masło.

N o w y d y r e k t o r I z b y R o l n i c z e j .Jak podaje "Rev. Ztg.", dyrektorem Izby Rolniczej został obecny min.Rolnictwa Jaan Hünnerson.

37

The first part of the report deals with the general situation of the country and the progress of the war. It is followed by a detailed account of the military operations in the West and the East. The report concludes with a summary of the results of the campaign and a forecast for the future.

The second part of the report is devoted to a detailed analysis of the military operations in the West. It begins with a description of the German offensive in the spring of 1918, and then proceeds to a detailed account of the Allied counter-offensive. The report discusses the tactical and strategic aspects of the campaign, and the role of the various arms of the service. It also includes a detailed account of the capture of the Meuse-Argonne salient, and the final stages of the campaign in the West.

The third part of the report is devoted to a detailed analysis of the military operations in the East. It begins with a description of the German offensive in the spring of 1918, and then proceeds to a detailed account of the Allied counter-offensive. The report discusses the tactical and strategic aspects of the campaign, and the role of the various arms of the service. It also includes a detailed account of the capture of the Meuse-Argonne salient, and the final stages of the campaign in the West.